

Ptáme se kandidátů na rektora

24.11.2022 - Šárka Stará | Západočeská univerzita v Plzni

Opakovaná volba kandidáta na rektora Západočeské univerzity v Plzni se uskuteční 21. prosince. V prvním ani ve druhém kole první volby, jež se konala 31. října, totiž nezískal žádný z kandidátů potřebnou nadpoloviční většinu hlasů všech členů Akademického senátu ZČU. Ještě než se 30. listopadu kandidáti představí na předvolební debatě, přinášíme jejich odpovědi na některé otázky, v nichž přibližují své záměry a vize.

S odhodláním, pokorou a zodpovědností pokračuji ve volbě kandidáta na rektora Západočeské univerzity v Plzni. Jsem přesvědčen o vysokém potenciálu naší univerzity a záleží mi na jejím dalším směřování a rozvoji. Velmi si vážím odborných i neformálních diskusí se zástupci všech součástí a se studujícími, díky nimž mohu lépe konkretizovat další plány na rozvoj univerzity. Děkuji za významnou podporu napříč univerzitou i mimo ni.

Věřím, že sdílené vize, otevřená komunikace, kvalitní vzdělávání, špičkový výzkum a součinnost odborníků na všech úrovních jsou společnou cestou dál k excelenci, prosperitě a konkurenceschopnosti naší univerzity.

Více o mém profesním působení, vizi, názorech a aktivitách naleznete na webových stránkách www.milanedl.cz

Jak vidíte ZČU na konci svého funkčního období?

Vidím univerzitu, která bude předmětem zájmu a touhy studentů. Univerzitu, která bude ve vybraných výzkumných směrech jejich lídrem. Vidím univerzitu přívětivou, flexibilní, dynamickou a respektovanou, která bude patřit mezi nejatraktivnější zaměstnavatele. Univerzitu, na kterou budou její studenti, zaměstnanci, absolventi i partneři hrdí. A to nejen kvůli tomu, že bude respektovanou univerzitou v celosvětovém žebříčku.

Koho byste si přál mít v prorektorském týmu?

Toto je pro mě naprosto zásadní otázka. Žádný rektor bez schopného a pracovitého týmu sám nic nezmuže. Mým přáním a zároveň úkolem je proto mít tým složený z odborníků na dané oblasti, kteří se budou své pozici věnovat s maximální odbornou péčí. Hodlám obsadit pět prorektorských pozic: vzdělávací činnost, výzkum, vývoj a tvůrčí činnost, strategii a rozvoj, digitalizaci, internacionalizaci. V gesci rektora zůstanou vnější vztahy, legislativa a kvalita. S přesvědčením mohu tvrdit, že univerzita má na všech součástech skvělé odborníky i manažery, se kterými o obsazení těchto pozic jednám.

Budete prosazovat změny ve způsobu rozdělování finančních prostředků v rámci ZČU?

Tato otázka je opět velmi dobře položená. Rozpad financí na naší univerzitě vychází z algoritmů, které byly vytvářeny v minulosti a již nereflktují požadavky globální, ale ani národní. Navíc tento zastaralý systém nás dovedl do stavu, kdy jednotlivé součásti spolu často nespolupracují a navzájem si konkurují. Proto je potřeba ve spolupráci se všemi součástmi upravit metodiku rozpočtu. Metodika rozpočtu musí umožňovat rozvoj univerzity, motivovat ke spolupráci mezi součástmi, být dostatečně flexibilní a solidární. Je třeba trpělivě a otevřeně diskutovat všechny dopady změn. A právě toto je moje silná stránka – vysvětlovat, spojovat a spolupracovat.

V jakých oblastech může podle vás univerzita hledat rezervy v současné nepříznivé ekonomické

situaci?

Těch oblastí je mnoho. A to je dobrá zpráva. Máme rezervy a můžeme se všichni posouvat vpřed. Zásadní jsou úspory v oblasti energií, zasmělnění optimálních dodavatelů a rovněž optimálního využívání naší infrastruktury i přístrojového vybavení. Chtěl bych ale zdůraznit, že se není možné zaměřit jen na úspory. Je velmi těžké se prošetřit k prosperitě. Klíčovým úkolem bude získávání nových finančních zdrojů, a to nejen v oblasti výzkumné či byznysové, ale také v oblasti vzdělávání a spolupráce s městem a krajem. Inspirujme se od našich studentů – ekologické, cirkulární a udržitelné hospodaření celé univerzity se musí stát součástí naší DNA.

V jakých aktivitách chcete navázat na končící vedení ZČU?

Prostoru pro navazování je dostatek. Lze určitě navázat na nastavení na již získané institucionální akreditace a akcelarovat rozvoj celoživotního vzdělávání, včetně aplikace mikrocertifikátů. Také vnímám jako důležité navázat na práci Rady pro vnitřní hodnocení, kde bude zásadní další diskuze nad kvalitou vzdělávání. Výrazná pozornost musí nadále směřovat do výrazné podpory a rozvoje výzkumných programů se společným jmenovatelem interdisciplinarita a internacionalizace s následnou projekcí do tvorby nových výukových studijních programů napříč univerzitou. Rovněž lze navázat na dojednanou kolektivní smlouvu s odborovými svazy. Rozhodně se dá navázat na zahájené aktivity v oblasti HR Award a Plánu rovných příležitostí. Konkrétně mám na mysli Etickou linku a opatření týkající se genderové vyváženosti atd. Spoléhám na mé schopnosti věci a témata vysvětlovat, lidi spojovat a rozvíjet důvěru a spolupráci.

Co vnímáte jako největší problém ZČU a jak ho chcete řešit?

Dle mého soudu je jeden z nejpálčivějších problémů naší univerzity to, že netáhneme za jeden provaz. Jednotlivé součásti si navzájem často nedůvěřují, nespolupracují a konkurují. Chci věnovat maximální úsilí obnově důvěry, otevřené komunikaci a rozvoji vzájemné spolupráce. Jsem přesvědčen, že se musíme navzájem podporovat a pomáhat si, jeden druhému fandit a přát si úspěch, protože jsme jeden tým. A to bude klíč k prosperitě a konkurenceschopnosti naší Západočeské univerzity v Plzni.

Milan Edl (*1973) vystudoval průmyslové inženýrství a management na Fakultě strojní ZČU, kde se v roce 2009 habilitoval v oboru Strojní inženýrství. Od roku 2014 byl děkanem Fakulty strojní ZČU, své druhé funkční období dokončil 15. října 2022. V odborné činnosti se zaměřuje na udržitelné výrobní systémy, implementaci moderních technologií fenoménu 4.0 v průmyslu a školství, zabývá se také problematikou cirkulární ekonomiky. Působil na třech zahraničních univerzitách jako hostující profesor. Je hodnotitelem Národního akreditačního úřadu ČR a hodnotitelem a zpravodajem projektů Technologické agentury ČR, je také zakladatelem Průmyslové rady a česko-bavorské Internacionální průmyslové rady. Ve spolupráci s Průmyslovou radou založil Dětskou technickou univerzitu v Plzeňském a Karlovarském kraji. Je prezidentem Czech Smart City Cluster a České technologické platformy Strojírenství a viceprezidentem Klastru Chytrý Plzeňský kraj.

Podrobnosti najdete v programovém prohlášení kandidáta na rektora Milana Edla, které je společně s dalšími informacemi týkajícími se volby a předvolební debaty zveřejněno na webových stránkách Akademického senátu ZČU.

Dovolte mi, abych úvodem zmínil jeden podstatný fakt. Moje kandidatura je reakcí na situaci, která nastala koncem října, kdy v prvním ani druhém kole první volby nezískal žádný ze dvou kandidátů potřebnou nadpoloviční většinu hlasů členů Akademického senátu ZČU.

Během první volby deklaroval kandidát na rektora doc. Ing. Jiří Hammerbauer, Ph.D., že s mojí osobou počítá na post prvního prorektora a že zásadní věci týkající se budoucího směřování

univerzity promýšlíme společně. Proto se plně hlásím k bodům jeho programového prohlášení, na jehož přípravě jsem se podílel. A přestože jsme se po zralé úvaze s doc. Hammerbauerem společně rozhodli, že si v nadcházející volbě pozice vyměníme, v žádném případě nedochází ke změnám v původním volebním programu. I proto budou mé odpovědi na položené otázky korespondovat s původními odpověďmi doc. Hammerbauera, budou na ně navazovat a spíše půjde o jakýsi osobní dovětek, který vychází z mého předvolebního prohlášení, ve kterém se lze dozvědět více.

Jak vidíte ZČU na konci svého funkčního období?

Jak uvádím ve svém předvolebním zamyšlení, ctím humboldtovské pojetí univerzit, založené na principu propojení výzkumu a výuky jakožto společné práce studentů a pedagogů. Za důležité považuji připomenout i další z humboldtovských zásad, tedy že na univerzitách nejsou jen připravováni odborníci, ale jsou zde rovněž vychovávaní občané. Mezi základní principy tak náleží svoboda projevu, názorová pluralita, otevřená diskuse, kritické myšlení a formulace pozitivních řešení. Moderní univerzita je nepochybně i kulturní institucí. A půjdeme-li od Humboldtova modelu ještě dále, pak znakem současné univerzity je interdisciplinarita a přirozené prolínání oborů, vznik společných týmů odborníků z různých odborných disciplín a důraz na inovace.

V souladu s tím si přeji, aby Západočeská univerzita v Plzni byla univerzitou výše uvedeného typu, aby patřila k nejlepším univerzitám v České republice, aby se o ní pozitivně a s uznáním hovořilo i za hranicemi, abychom se pravidelně umísťovali v uznávaných univerzitních žebříčcích, aby byl náš názor vždy nejen vyslyšen, ale i respektován. Základním axiomem musí být neustálé zvyšování kvality a prestiže výukových i vědeckých aktivit. A jak je uvedeno v původním programovém prohlášení, musíme být klenotem regionu. To však neznamená, že máme být institucí regionální -- univerzita už ze své podstaty musí meze regionu přesahovat, a to zájmy vyššími a obecnějšími. I s ohledem na široké oborové portfolio našich oblastí vzdělávání a výzkumných činností k tomu určitě máme všechny předpoklady. Ale jak dobře víme, vlohy se musejí rozvíjet a podporovat, jinak mohou zůstat zakrnělé. A já si přeji, aby se všechny naše vlohy zdárně rozvinuly. Líbí se mi heslo, že ZČU je UNIkátní v kombinaci svých schopností.

A pokud si mohu vypůjčit pár slov z původní odpovědi na tuto otázku, byl bych velmi rád, aby nejen na konci mého funkčního období, ale i během něj fungovala naše alma mater jako společenství, které sjednocuje a propojuje naše studenty a zaměstnance, fakulty, ústavy, katedry a oddělení a také naše absolventy, spolupracovníky a partnery.

Koho byste si přál mít v prorektorském týmu?

I zde se budu inspirovat v již dříve řečeném. Přeji si mít mezi svými spolupracovníky respektované osobnosti se zkušenostmi s vedením týmů, s významnou znalostí vysokoškolského prostředí a s maximální ochotou věnovat se práci pro ZČU. Musí to být lidé, kterým věřím já a kteří důvěřují mně a předloženému programu a jsou ochotni se zapojit do jeho dopracování a následně prosazování. To, že se možná někdy v některých dílčích věcech neshodneme, není na škodu. Diskusi a střet názorů považuji vždy za zásadní při hledání toho nejlepšího možného řešení. Současně bych rád zopakoval, že se v případě zvolení a jmenování vynasnažím, aby do vedení byly prostřednictvím svých zástupců zapojeny jak technické, tak netechnické fakulty. Každopádně jedno jméno z prorektorského týmu je snad naprosto jasné a nikoho nepřekvapí – doc. Ing. Jiří Hammerbauer, Ph.D.

Budete prosazovat změny ve způsobu rozdělování finančních prostředků v rámci ZČU? V jakých oblastech může podle vás univerzita hledat rezervy v současné nepříznivé ekonomické situaci?

Naším primárním cílem musí být zodpovědně se připravit na období, jež bude nepochybně mimořádně obtížné. A s velkou pravděpodobností si některé výzvy, kterým budeme muset čelit, nedokážeme nyní vůbec představit, natož je pojmenovat nebo se na ně dokonale přichystat. Nejistota a nepredikovatelnost mnoha aspektů každodenního života budou vyžadovat operativní rozhodování a

hledání rychlých, avšak zodpovědných řešení. Co však umíme předpovědět poměrně snadno, je, že se nevyhneme úsporám. Půjde zejména o úspory energií, lepší hospodaření s vodou, snižování provozních a administrativních nákladů univerzity, efektivnější nakládání s nemovitostmi univerzity. Patrně někde bude muset dojít i k personálním úsporám. Ruku v ruce s tím ale musí jít i zvýšené úsilí týkající se hledání nových zdrojů, jako jsou národní i mezinárodní projekty či soukromé zdroje. Jak jsme zmiňovali již dříve, bude důležité se zaměřit na využívání dotačních výzev EU, týkajících se vhodných investičních a neinvestičních projektů.

Samozřejmě významný důraz bude kladen na již zahájenou diskusi o novelizaci způsobu rozpočtování na ZČU. Dosavadní ohlasy ukazují, že se vykročilo správným směrem. Oceňuji dohodu děkanů a výsledky činnosti týmu, který se scházel pod vedením děkanky Krechovské a který vytvořil analýzu, s níž se musí dále pracovat a na jejím základě provést potřebné korekce v oblasti servisních činností. Budu určitě podporovat zařazení vhodného podílu a vhodné formy kontraktového financování. Ale ať už bude konečná verze metodiky jakákoliv, vždy budou respektovány zásady rozpočtování, které jsme vždy zdůrazňovali a které rád zopakuji – strategie, předvídatelnost, transparentnost, participace a solidarita. Současně bych chtěl zdůraznit, že na žádné úrovni a na žádném úseku nelze připustit zásadní rozkývání principů vnitřního rozpočtování, které by některá pracoviště mohlo existenciálně ohrozit.

V jakých aktivitách chcete navázat na končící vedení ZČU?

Každý nově nastupující rektor navazuje na všechny své předchůdce na této pozici, tedy nejen na toho, který univerzitu vedl bezprostředně před ním. Všichni se svým dílem zasloužili o to, jak univerzita vypadá dnes, v jakém je stavu, kam se dostala a kam směřuje. Každý konec se stává novým začátkem, a tak tomu bude i tentokrát. Je tedy samozřejmé a přirozené, že i nové vedení plynule naváže na vedení končící. Už jen tím, že uplynulé a současné kroky aktuálního vedení ovlivní i první část funkčního období vedení nového.

Již jsme zmiňovali, že zásadní je Strategický záměr 2021–2025, který významnou měrou zasahuje i do dalšího rektorského funkčního období. Tento záměr bude určitě nutné znovu podrobně prohlédnout a v některých bodech pravděpodobně zrevidovat, neboť vznikal ještě v době před pandemií covidu-19 a před vypuknutím války na Ukrajině, což má zřejmý dopad např. na indikátory. Některé cíle bude potřeba dovysvětlit, aktualizovat a definovat k nim implementační plány. Z dalších aktivit bych určitě ocenil získání institucionální akreditace v roce 2019. Určitě je také nutné uvést, že v kampusu na Borských polích byla zprovozněna řada nových budov, některé objekty v centru prošly rekonstrukcí. A pokud bych měl zmínit nějaký příklad z poslední doby, jsou to rozhodně aktivity kolem vznikající aliance evropských univerzit.

Co vnímáte jako největší problém ZČU a jak ho chcete řešit?

Je těžké označit jen jeden problém, spíše jde o soubor provázaných problémů. Zde bych zmínil, že nejčastější slovo, které se objevovalo při diskusích s kolegyněmi a kolegy, bylo pravděpodobně slovo změna. A to v nejrůznějších variantách – změna způsobu komunikace, změna rozhodování, změna chování, změna univerzitního klimatu, změna rozpočtování, změna vnitřní legislativy, změna organizační struktury atd. Náš volební program by měl být rozhodně chápán jako program změny. A co pro to můžeme udělat? Promyšlené posílení autonomie součástí, snížení byrokracie, zjednodušení administrativy, přehledná a srozumitelná legislativa, vhodně zapojená maticová organizační struktura a vyšší míra digitalizace vybraných procesů jsou pro to nutnou, nikoliv však postačující podmínkou. A další zásadní nutnou podmínkou je obnovení vzájemné důvěry.

Miroslav Lávička (*1971) vystudoval učitelství matematiky a chemie pro střední školy na Fakultě pedagogické ZČU a poté pokračoval ve studiu na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy. V roce 2011 se habilitoval v oboru Aplikovaná matematika a v témže oboru byl v roce 2020 jmenován profesorem. Je autorem či spoluautorem více než 100 odborných prací. Od 2002 pracuje na katedře

matematiky Fakulty aplikovaných věd ZČU, předtím působil na Fakultě pedagogické. V letech 2012–14 byl proděkanem pro tvůrčí činnost a vnější vztahy, 2014–17 zastával funkci děkana a 2017–2020 pracoval jako proděkan pro strategii a legislativu FAV. Aktuálně je vedoucím oddělení Matematické modelování výzkumného centra NTIS. Jeho odborná specializace spadá do oblasti aplikované geometrie a geometrického modelování, kromě toho aktivně působí i v oblasti vyučování matematiky. Je předsedou České společnosti pro geometrii a grafiku, členem stálé komise pro metodiku hodnocení NAÚ pro oblast vzdělávání Matematika a aktuálně zastupuje ZČU v Předsednictvu Rady vysokých škol. Za svoji pedagogickou činnost obdržel v roce 2018 pamětní medaili hejtmana Plzeňského kraje.

Podrobnosti najdete v programovém prohlášení kandidáta na rektora Miroslava Lávičky, které je společně s dalšími informacemi týkajícími se volby a předvolební debaty zveřejněno na webových stránkách Akademického senátu ZČU.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=4933>